

Załącznik nr 7 do Regulaminu wyboru projektów

PRZEWODNIK KWALIFIKOWALNOŚCI WYDATKÓW

Program: Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021
– 2027

Działanie: FEPW.01.03 Gospodarka o obiegu zamkniętym
w MŚP

**Etap II – Wdrożenie modelu biznesowego GOZ-
transformacji**

.....f.

Spis treści

1. Ogólne zasady kwalifikowalności wydatków w projekcie	3
1.1 Zamówienia w projekcie	3
1.2 Zasady kwalifikowalności wydatków w ramach pomocy publicznej oraz pomocy de minimis	4
1.3 Zasady kwalifikowalności podatku VAT	5
1.4 Zakres rzeczowy projektu	5
2. Wkład własny	6
3. Wydatki kwalifikowalne	6
3.1 Rodzaje pomocy	6
3.2 Limity kosztów/wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania	7
3.3 Ogólne warunki kwalifikowalności wydatków	7
3.4 Intensywności wsparcia wynikające z przepisów pomocy publicznej	7
4. Kategorie wydatków kwalifikowalnych	8
4.1 Środki trwałe/dostawy	8
4.2 Roboty i materiały budowlane	9
4.3 Wartości niematerialne i prawne	9
4.4 Usługi doradcze (zewnętrzne)	9
4.5 Usługi wspierania innowacyjności (zewnętrzne)	10
4.6 Usługi zewnętrzne (pomoc de minimis)	10
4.7 Usługi zewnętrzne dotyczące promocji projektu (pomoc de minimis)	11
4.8 Koszty inwestycji – efektywność energetyczna inna niż w budynkach	12
4.9 Koszty inwestycji na efektywne gospodarowanie zasobami i wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym	14
5. Tabela nr 1. Intensywności wsparcia dla regionalnej pomocy inwestycyjnej	16

1. Ogólne zasady kwalifikowalności wydatków w projekcie

Niniejszy Przewodnik kwalifikowalności wydatków dla Programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027, Działania FEPW.01.03 Gospodarka o obiegu zamkniętym w MŚP, Etap II – Wdrożenie modelu biznesowego GOZ-transformacji (dalej: Przewodnik) został opracowany z uwzględnieniem zasad wynikających z zatwierdzonych przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej. Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 (dalej: Wytyczne kwalifikowalności), które określają ujednocnione warunki i procedury dotyczące kwalifikowalności wydatków dla Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Funduszu Spójności (FS) i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST).

Wydatki planowane do poniesienia w ramach projektu i przewidziane do objęcia wsparciem powinny być opisane w sposób pozwalający na ich jednoznaczną identyfikację, a także przyporządkowane do odpowiednich kategorii wydatków.

Wnioskodawca musi przedstawić we wniosku o dofinansowanie informacje dotyczące wydatków rozliczanych na podstawie faktycznie poniesionych kosztów w zakresie: sposobu kalkulacji poszczególnych wydatków w odniesieniu do każdego rodzaju wydatku oraz wskazania źródeł danych, na podstawie których określono koszty poszczególnych wydatków, opisu i uzasadnienia wysokości kosztów.

UWAGA! Rzetelne i kompletne szacowanie poszczególnych wydatków polega na wskazaniu danych z minimum 3 (trzech) ofert z zastrzeżeniem wydatków, dla których na rynku istnieje np. tylko 1 oferent (we wniosku należy jednak dokładnie wykazać, że na rynku nie istnieje minimum 3 oferentów). Powyższe będzie podlegało sprawdzeniu na etapie oceny kryteriów wyboru projektów w ramach kryterium „Wydatki w ramach projektu są kwalifikowalne, racjonalne i uzasadnione”.

Pojęcia „wydatki kwalifikowalne” i „koszty kwalifikowalne” stosowane są w Przewodniku zamiennie.

1.1 Zamówienia w projekcie

Przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia musi zostać przeprowadzone w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców zgodnie z Wytycznymi kwalifikowalności.

WAŻNE! Komunikacja w postępowaniu o udzielenie zamówienia, w tym ogłoszenie zapytania ofertowego, składanie ofert, wymiana informacji między zamawiającym a wykonawcą oraz przekazywanie dokumentów i oświadczeń odbywa się pisemnie za pomocą Bazy Konkurencyjności (BK2021), z zastrzeżeniem pkt 2 i 3 Sekcji 3.2.3 Wytycznych kwalifikowalności.

Oznacza to, iż składanie ofert powinno odbywać się poprzez moduł (zakładkę) Oferty, a zadawanie pytań (oraz udzielanie odpowiedzi) poprzez moduł (zakładkę) Pytania, dostępne na każdym ogłoszeniu.

W przypadku, gdy wnioskodawca rozpoczyna realizację projektu przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu, upublicznia zapytanie ofertowe w sposób określony w pkt 1 Sekcji 3.2.3 Wytycznych kwalifikowalności.

1.2 Zasady kwalifikowalności wydatków w ramach pomocy publicznej oraz pomocy *de minimis*

Pomoc udzielana jest na podstawie rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Priorytetu 1 Przedsiębiorczość i Innowacje oraz Priorytetu 5 Zrównowazona Turystyka programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021–2027 (Dz. U. z 2024 r., poz. 1729). Maksymalne progi, wartości dofinansowania i jej intensywności wskazane w Przewodniku wynikają z:

- 1) zasad udzielania pomocy publicznej uregulowanych w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.) (dalej: **rozporządzenie 651/2014**) oraz
- 2) zasad udzielania pomocy *de minimis* uregulowanych w rozporządzeniu Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 2023/2831 z 15 grudnia 2023 r.) (dalej: **rozporządzenie 2023/2831**).

Pomoc *de minimis* może być udzielona pod warunkiem, że łącznie z inną pomocą *de minimis* lub pomocą *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie, otrzymaną w okresie minionych 3 lat¹ z różnych źródeł i w różnych formach, nie przekroczy kwoty 300 000 EURO wskazanej w rozporządzeniu 2023/2831. Do celów ustalenia dopuszczalnego pułapu pomocy *de minimis* przez jednego przedsiębiorcę rozumie się jedno przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 2 ust. 2 rozporządzenia 2023/2831. Wnioskowana pomoc *de minimis* nie może przekroczyć ww. limitu.

Aby ustalić, czy przestrzegane są ww. maksymalne progi pomocy oraz progi maksymalnej intensywności pomocy, należy wziąć pod uwagę **warunki kumulacji** wskazane w art. 8 rozporządzenia 651/2014, tj. przy obliczaniu uwzględnia się całkowitą kwotę pomocy w ramach danego przeznaczenia pomocy w ramach projektu.

---

¹ Rozporządzenie 2023/2831 wprowadziło zmianę w sposobie obliczania 3-letniego okresu przy sumowaniu limitu *de minimis*: z lat podatkowych (bieżący rok podatkowy + 2 poprzednie lata podatkowe) na okres 3 minionych lat (3 x 365 dni).

Do przeliczenia na EUR wysokości udzielonego wsparcia w ramach poszczególnych przeznaczeń pomocy w projekcie, stosowany jest kurs średni walut obcych – ogłaszany przez Narodowy Bank Polski – obowiązujący w dniu zawarcia umowy o dofinansowanie, a w przypadku zmiany – w dniu zawarcia aneksu do umowy o dofinansowanie.

Kosztami kwalifikowalnymi w projekcie są koszty poniesione po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie do dnia wskazanego w umowie o dofinansowanie.

Końcową datą kwalifikowalności wydatków jest 31 grudnia 2029 r.

1.3 Zasady kwalifikowalności podatku VAT

Podatek VAT może stanowić wydatek kwalifikowalny w ramach projektu tylko wtedy, gdy wnioskodawcy ani żadnemu innemu podmiotowi zaangażowanemu w realizację projektu lub wykorzystującemu do działalności opodatkowanej produkty będące efektem realizacji projektu, zarówno w fazie realizacyjnej, jak i operacyjnej, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym, nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT. Posiadanie wyżej wymienionego prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił, np. ze względu na niepodjęcie przez podmiot czynności zmierzających do realizacji tego prawa.

Za posiadanie prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, o którym mowa powyżej, nie uznaje się możliwości określonej w art. 113 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm.), ani przypadku wskazanego w art. 90 ust. 10 pkt 2 tej ustawy.

Szczegółowe informacje o zasadach rozliczania projektu są zawarte w umowie o dofinansowanie.

1.4 Zakres rzeczowy projektu

Dofinansowanie mogą otrzymać projekty dotyczące wdrożenia w przedsiębiorstwie wnioskodawcy działań wynikających z opracowanego dla przedsiębiorstwa i zatwierdzonego przez PARP modelu biznesowego GOZ-transformacji (I etap Działania), w szczególności:

- a) zaprojektowanie i przeprowadzenie niezbędnych prac dostosowawczych,
- b) zakup lub zaprojektowanie nowych technologii,
- c) działania inwestycyjne, jak np. zakup bardziej przyjaznych dla środowiska maszyn związanych z wprowadzeniem transformacji w kierunku GOZ,
- d) szkolenia, przekwalifikowanie pracowników w celu wdrożenia nowego modelu biznesowego.

Zakres rzeczowy projektu w II etapie Działania musi wynikać z rekomendacji, zaleceń i/lub wniosków zaprezentowanych w zatwierdzonym modelu biznesowym GOZ-transformacji. W przypadku, gdy w okresie pomiędzy datą zatwierdzenia modelu biznesowego GOZ-transformacji przez PARP a datą złożenia wniosku o dofinansowanie projektu w II etapie Działania (dot. wdrożenia działań z niego wynikających), zaistnieją okoliczności uzasadniające zmianę w sposobie realizacji rekomendacji dotyczące sytuacji formalno-prawnej wnioskodawcy czy zmian technologicznych w zakresie planowanej inwestycji, należy przedstawić we wniosku o dofinansowanie projektu złożonym w II etapie Działania informacje o planowanych zmianach wraz z uzasadnieniem tych zmian

WAŻNE! Możliwe jest wprowadzenie zmian w sposobie realizacji rekomendacji, zaleceń i/lub wniosków zaprezentowanych w zatwierdzonym modelu biznesowym GOZ-transformacji pod warunkiem osiągnięcia zaplanowanych celów i wskaźników środowiskowych wskazanych w zatwierdzonym przez PARP modelu biznesowym GOZ-transformacji.

2. Wkład własny

Wkład własny to środki finansowe wnoszone przez wnioskodawcę, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i które nie zostaną wnioskodawcy przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną wnioskodawcy). Wnioskodawca jest zobowiązany do wniesienia wkładu własnego. Wnioskodawca zapewnia finansowanie wkładu własnego we własnym zakresie.

Wkład własny może zostać wniesiony wyłącznie w formie pieniężnej (rozchód środków finansowych z rachunku lub kasy w trakcie trwania projektu). Wkład własny wnioskodawcy nie może pochodzić ze środków publicznych, w tym dotacji/subwencji z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wydatki kwalifikowalne

3.1 Rodzaje pomocy

Wnioskodawca w ramach jednego projektu może uzyskać wsparcie na podstawie:

1. Rozporządzenia 651/2014 jako:
  - 1) regionalną pomoc inwestycyjną (art. 14);
  - 2) pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP (art. 18);
  - 3) pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności (art. 28);
  - 4) pomoc inwestycyjną na środki wspierające efektywność energetyczną inną niż w budynkach (art. 38);

- 5) pomoc inwestycyjną na efektywne gospodarowanie zasobami i wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym (art. 47);

2. Rozporządzenia 2023/2831 jako pomoc de minimis.

W harmonogramie rzeczowo-finansowym we wniosku o dofinansowanie każdy rodzaj pomocy jest objęty odrębną kategorią kosztów.

3.2 Limity kosztów/wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania

Minimalna wartość kosztów kwalifikowalnych projektu wynosi: brak

Maksymalna wartość kosztów kwalifikowalnych projektu wynosi: **5 000 000 PLN.**

Kwota maksymalnego dofinansowania wynosi: **3 500 000 PLN.**

Maksymalna dopuszczalna intensywność wsparcia może wynieść do 85% wydatków kwalifikowalnych w zależności od wybranego rodzaju pomocy.

3.3 Ogólne warunki kwalifikowalności wydatków

Kosztami kwalifikowalnymi są koszty zgodne z umową o dofinansowanie, w tym:

- a) poniesione na realizację projektu i związane z osiągnięciem jego celów;
- b) bezpośrednio związane z wprowadzeniem gospodarki obiegu zamkniętego w projekcie;
- c) poniesione po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie;
- d) poniesione zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

3.4 Intensywności wsparcia wynikające z przepisów pomocy publicznej

Intensywność wsparcia na wydatki kwalifikowalne w ramach poszczególnych przeznaczeń pomocy nie może przekroczyć:

- 1) limitów intensywności wsparcia wskazanych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2022-2027 (Dz. U. poz. 2422, z późn. zm.) w przypadku regionalnej pomocy inwestycyjnej. Intensywność wsparcia w regionalnej pomocy inwestycyjnej w poszczególnych regionach dla poszczególnych kategorii przedsiębiorców została przedstawiona w Tabeli nr 1 w pkt 5;
- 2) 50% w przypadku pomocy na usługi doradcze na rzecz MŚP;
- 3) 50% w przypadku pomocy dla MŚP na wspieranie innowacyjności;
- 4) 45% w przypadku pomocy inwestycyjnej na środki wspierające efektywność energetyczną inną niż w budynkach;

- 5) 55% w przypadku pomocy inwestycyjnej na efektywne gospodarowanie zasobami i wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- 6) 85% w przypadku pomocy de minimis.

Dla rodzajów pomocy wymienionych w pkt 4) i 5) intensywność może zostać zwiększona o:

- 10% - dla średnich przedsiębiorców,
- 20% - dla mikro i małych przedsiębiorców.

Uwaga! Koszty kwalifikowalne można określić bez określania scenariusza alternatywnego. W takim przypadku kosztami kwalifikowalnymi są całkowite koszty inwestycji bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu ochrony środowiska, a mające zastosowanie poziomy intensywności pomocy i jej zwiększenia zmniejsza się o 50% (dotyczy tylko pomocy inwestycyjnej na środki wspierające efektywność energetyczną inną niż w budynkach).

4. Kategorie wydatków kwalifikowalnych

W ramach **regionalnej pomocy inwestycyjnej** kwalifikowalne są koszty związane z realizacją inwestycji początkowej (o której mowa w art. 2 pkt 49 lit. a rozporządzenia 651/2014), wymienione w punktach 4.1 – 4.3.

4.1 Środki trwałe/dostawy

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty nabycia środków trwałych innych niż nieruchomości, w tym koszty ich instalacji i uruchomienia pod warunkiem, że są niezbędne do realizacji i osiągnięcia celów projektu oraz wprowadzenia GOZ w projekcie, w ramach przeznaczenia określonego w umowie o dofinansowanie.

Nabywane środki trwałe muszą być nowe. Nowe aktywa oznaczają aktywa, które zostały nabyte po cenie rynkowej przez wnioskodawcę po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie oraz które nie były nigdy wcześniej wykorzystywane w procesie produkcji lub świadczenia usług.

Nie są kwalifikowalne koszty pojazdów (samochody osobowe i dostawcze) jako koszty, które nie są bezpośrednio związane z wprowadzeniem gospodarki obiegu zamkniętego oraz nie wpisują się w cel Działania 1.3 FEPW.

Nie są kwalifikowalne koszty maszyn lub urządzeń zasilanych paliwami kopalnymi, które mogą być zastąpione realną technologią alternatywną.

4.2 Roboty i materiały budowlane

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty nabycia robót i materiałów budowlanych bezpośrednio związanych z realizowanym projektem oraz zgodne z umową o dofinansowanie, a wartość kosztów kwalifikowalnych z tytułu robót i materiałów budowlanych nie może **przekroczyć 20% wartości kosztów nabycia środków trwałych** .

4.3 Wartości niematerialne i prawne

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty patentów, licencji, know-how oraz innych praw własności intelektualnej, pod warunkiem, że spełniają łącznie następujące warunki:

- a) będą wykorzystywane wyłącznie w ramach projektu MŚP otrzymującego wsparcie,
- b) będą podlegać amortyzacji zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości,
- c) będą nabyte na warunkach rynkowych od osób trzecich niepowiązanych z MŚP,
- d) będą stanowić aktywa MŚP otrzymującego pomoc i pozostaną związane z realizowanym projektem, na który przyznano tę pomoc, przez co najmniej trzy lata od dnia zakończenia realizacji projektu.

4.4 Usługi doradcze (zewnętrzne)

W ramach **pomocy na usługi doradcze na rzecz MŚP** kwalifikowalne są koszty usług doradczych świadczonych przez doradców zewnętrznych: usług doradczych bezpośrednio związanych z wdrożeniem modelu biznesowego GOZ-transformacji, opracowanego w ramach etapu I, obejmujące w szczególności:

- a) doradztwo prawne związane z wprowadzeniem regulacji w zakresie GOZ;
- b) doradztwo technologiczne związane z wprowadzaniem innowacji produktowych i procesowych;
- c) usługi projektowe w zakresie zmiany/ dostosowania wzornictwa opakowań i produktów związanej z transformacją w kierunku GOZ;
- d) doradztwo techniczne, lub w zakresie możliwości zastosowania produktów tworzonych lub modyfikowanych w związku z transformacją w kierunku GOZ, które są związane z ostatecznym wdrożeniem produktu;
- e) projektowanie procesów technologicznych związanych z wprowadzeniem rozwiązań w zakresie transformacji GOZ;
- f) przygotowania planu promocji, wprowadzonych zmian i rozwiązań z zakresie GOZ;
- g) inne usługi doradcze niezbędne do wdrożenia rozwiązań GOZ w przedsiębiorstwie.

Usługi doradcze nie mogą mieć charakteru ciągłego ani okresowego oraz nie mogą być związane z bieżącą działalnością operacyjną wnioskodawcy, w szczególności w zakresie doradztwa podatkowego, stałej obsługi prawnej lub reklamy.

Usługi doradcze nie mogą pokrywać się z zakresem doradztwa w ramach opracowanego w etapie I Działania 1.3 FEPW Modelu biznesowego GOZ-transformacji.

Intensywność pomocy na usługi doradcze dla MŚP nie przekracza 50% kosztów kwalifikowalnych.

4.5 Usługi wspierania innowacyjności (zewnętrzne)

W ramach **pomocy dla MŚP na wspieranie innowacyjności** za koszty kwalifikowalne uznaje się koszty bezpośrednio związane z projektem oraz zgodne z umową o dofinansowanie w zakresie:

- a) uzyskania, walidacji i obrony patentów oraz innych wartości niematerialnych i prawnych,
- b) usług doradczych w zakresie innowacji w rozumieniu art. 2 pkt 94 rozporządzenia Komisji nr 651/2014,
- c) usług wsparcia innowacji w zakresie testowania, eksperymentów i certyfikacji lub innych powiązanych usług.

Intensywność pomocy dla MŚP na wspieranie innowacyjności nie przekracza 50% kosztów kwalifikowalnych.

4.6 Usługi zewnętrzne (pomoc de minimis)

W ramach **pomocy de minimis** kwalifikowalne są następujące koszty usług zewnętrznych:

- a) usług doradczych bezpośrednio związanych i niezbędnych do wdrożenia działań wynikających z opracowanego i zatwierdzonego w etapie I Działania modelu biznesowego GOZ-transformacji w przedsiębiorstwie wnioskodawcy,
- b) usług doradczych lub eksperckich niezbędnych do potwierdzenia, że określone dla projektu wskaźniki środowiskowe zostały osiągnięte,
- c) subskrypcji rozumianej jako odpłatny dostęp do oprogramowania, usługi lub produktu, która nie wiąże się z nabyciem praw własności intelektualnej,
- d) usług szkoleniowych.

Zakres usług szkoleniowych powinien bezpośrednio dotyczyć działań realizowanych w projekcie w zakresie zmian mających na celu wprowadzenie GOZ w przedsiębiorstwie wnioskodawcy. Może to być przeszkolenie pracowników ze zmian we wprowadzonych produktach/ usługach, tematyki dotyczącej wprowadzenia założeń zrównoważonego rozwoju w przedsiębiorstwie, zmian w zarządzaniu przedsiębiorstwem związanych z wprowadzeniu modelu biznesowego GOZ-transformacji, wprowadzenia narzędzi IT służących wprowadzeniu GOZ w przedsiębiorstwie lub innych działań związanych bezpośrednio z realizowanym projektem mających wpływ na wprowadzenie cyrkularności w firmie.

Pomoc na koszty usług szkoleniowych nie może zostać udzielona na szkolenia, których obowiązek przeprowadzenia wynika z przepisów prawa.

Intensywność pomocy de minimis nie przekracza 85% kosztów kwalifikowalnych.

Limit na usługi doradcze wskazane w pkt. a) i b) wynosi łącznie 20 % całkowitych kosztów kwalifikowalnych w projekcie.

Limit na usługi szkoleniowe wskazane w pkt. d) wynosi 10% całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu.

4.7 Usługi zewnętrzne dotyczące promocji projektu (pomoc de minimis)

W ramach projektu wnioskodawca **może** zaplanować działania promocyjne związane z promocją nowych produktów/usług o charakterze ekologicznym oraz wprowadzeniem innowacyjnych rozwiązań związanych z gospodarką obiegu zamkniętego.

Produkt/ usługa ekologiczna to taki artykuł/usługa, którego negatywne oddziaływanie na środowisko jest maksymalnie ograniczone lub całkowicie zlikwidowane.

Z innowacyjnym rozwiązaniem mamy do czynienia wtedy, gdy dane rozwiązanie nigdy wcześniej nie znalazło zastosowania przynajmniej w skali przedsiębiorstwa.

W ramach kategorii kwalifikowalne są koszty związane z promocją wprowadzenia nowego produktu/usługi ekologicznej lub innowacyjnego rozwiązania w ramach projektu, które dotyczą:

- 1) przygotowania i realizacji kampanii promocyjnej związanej z wprowadzeniem nowego ekologicznego lub innowacyjnego rozwiązania. Przez kampanię promocyjną należy rozumieć zespół działań marketingowych, odbywających się w elektronicznych i tradycyjnych mediach masowych, mających na celu promocję nowego produktu/usługi lub innowacyjnego rozwiązania. Nie są kwalifikowalne koszty materiałów promocyjnych w postaci papierowych katalogów, ulotek lub broszur informacyjnych oraz gadżety reklamowe itp.;

- 2) przygotowania i prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych na wyszukiwarkach internetowych i portalach społecznościowych (włącznie z prowadzeniem analogicznych działań w kanale mobilnym), w tym:
  - a) działań za granicą z wykorzystaniem reklamy internetowej, e-mailingu i innych form internetowej dystrybucji komunikatów marketingowych i promocyjnych,
  - b) działań SEM/SEO, na platformach aukcyjnych, zakupowych, marketplace'ach typu B2B, B2C i B2G,
  - c) prowadzenia bloga,
  - d) prowadzenia kanału w serwisach streamingowych (np. youtube);
- 3) przygotowania i wdrożenia strony internetowej dotyczącej przedmiotu projektu. Koszt nie dotyczy stworzenia nowej strony internetowej Wnioskodawcy, jedynie przygotowanie i wdrożenie podstrony produktu/ usługi będącej przedmiotem projektu;
- 4) zaprojektowania i wprowadzenia nowego znaku graficznego/loga, grafiki produktu, opakowania lub innego rozwiązania dotyczącego wizualizacji produktu/ usługi lub innowacyjnego rozwiązania będącego przedmiotem projektu;
- 5) przygotowania i opublikowania artykułów w prasie i mediach lokalnych, przygotowanie i publikacja reklam/spotów w lokalnych mediach dotyczących wprowadzenia nowych ekologicznych produktów/usług oraz innowacyjnych rozwiązań w ramach projektu; Lokalny charakter promocji dotyczy danej miejscowości/ miasta oraz województwa, w którym realizowany jest projekt;
- 6) innych działań promocyjnych bezpośrednio związanych z wprowadzeniem nowego ekologicznego produktu/usługi lub innowacyjnego rozwiązania w ramach projektu.

Limit na promocję projektu lub rozwiązań, których projekt dotyczy w wysokości nieprzekraczającej **2%** całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu.

4.8 Koszty inwestycji – efektywność energetyczna inna niż w budynkach

Pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną inną niż w budynkach jest udzielana na realizację inwestycji umożliwiającej osiągnięcie wyższego poziomu efektywności energetycznej innej niż w budynkach w prowadzonej działalności gospodarczej.

Pomoc nie jest udzielana na kogenerację, systemy ciepłownicze lub chłodnicze ani na instalację urządzeń energetycznych wykorzystujących paliwa kopalne, w tym gaz ziemny.

Za koszty kwalifikowalne uznaje się całkowite lub dodatkowe koszty inwestycji niezbędne do osiągnięcia wyższego poziomu efektywności energetycznej. Dodatkowe koszty inwestycji niezbędne do osiągnięcia wyższego poziomu efektywności energetycznej są określane w drodze porównania kosztów inwestycji z kosztami scenariusza alternatywnego, który wystąpiłby w przypadku braku pomocy, w następujący sposób:

- a) w przypadku gdy scenariusz alternatywny polega na przeprowadzeniu inwestycji mniej efektywnej energetycznie odpowiadającej normalnym praktykom handlowym w danym sektorze lub dla danej działalności, koszty kwalifikowalne stanowią różnicę między kosztami inwestycji, na którą przyznano pomoc państwa, i kosztami inwestycji mniej efektywnej energetycznie;
- b) w przypadku gdy scenariusz alternatywny polega na przeprowadzeniu tej samej inwestycji w późniejszym terminie, koszty kwalifikowalne stanowią różnicę między kosztami inwestycji, na którą przyznano pomoc państwa, i wartością bieżącą netto kosztów późniejszej inwestycji, dyskontowaną do wartości na moment, w którym inwestycja objęta pomocą zostałaby przeprowadzona;
- c) w przypadku gdy scenariusz alternatywny polega na utrzymaniu działania istniejącej instalacji i istniejącego sprzętu, koszty kwalifikowalne stanowią różnicę między kosztami inwestycji, na którą przyznano pomoc państwa, i wartością bieżącą netto inwestycji w konserwację, naprawę i modernizację istniejącej instalacji i istniejącego sprzętu, dyskontowaną do wartości na moment, w którym inwestycja objęta pomocą zostałaby przeprowadzona.

We wskazanych wyżej sytuacjach, scenariusz alternatywny musi stanowić inwestycję o porównywalnej zdolności produkcyjnej i porównywalnym cyklu życia, zgodną z już obowiązującymi normami unijnymi. Scenariusz alternatywny musi być wiarygodny w kontekście wymogów prawnych, warunków rynkowych i bodźców stworzonych przez unijny system handlu emisjami.

Za koszty kwalifikowalne uznaje się całkowite koszty inwestycji niezbędne do osiągnięcia wyższego poziomu efektywności energetycznej w przypadku, gdy inwestycja stanowi inwestycję łatwą do zidentyfikowania, której celem jest wyłącznie poprawa efektywności energetycznej i dla której nie istnieje alternatywna inwestycja mniej energooszczędna.

Koszty kwalifikowalne można określić bez określania scenariusza alternatywnego. W takim przypadku kosztami kwalifikowalnymi są całkowite koszty inwestycji bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu ochrony środowiska, a mające zastosowanie poziomy intensywności pomocy i jej zwiększenia zmniejsza się o 50 %.

Pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną nie może zostać udzielona w przypadku, gdy inwestycja ma na celu zapewnienie przestrzegania przez przedsiębiorcę już przyjętych norm unijnych, nawet jeżeli normy te jeszcze nie obowiązują.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: środków trwałych innych niż nieruchomości; wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych. Kosztów, które nie są bezpośrednio związane z osiągnięciem wyższego poziomu efektywności energetycznej, nie uznaje się za kwalifikowalne.

Intensywność pomocy nie może przekraczać 45% kosztów kwalifikowalnych.

Intensywność pomocy można zwiększyć o 20 punktów procentowych w przypadku pomocy przyznawanej małym przedsiębiorstwom i o 10 punktów procentowych w przypadku pomocy przyznawanej średnim przedsiębiorstwom.

4.9 Koszty inwestycji na efektywne gospodarowanie zasobami i wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym

Pomoc inwestycyjna na efektywne gospodarowanie zasobami i wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym jest udzielana na następujące rodzaje inwestycji:

- a) inwestycje poprawiające efektywne gospodarowanie zasobami w drodze jednego albo obu z poniższych działań:
  - (i) ograniczenie netto ilości zasobów zużywanych do produkcji danej ilości produktu w porównaniu z wcześniej istniejącym procesem produkcji stosowanym przez wnioskodawcę lub z alternatywnymi projektami lub działaniami wymienionymi w art. 47 ust. 7 rozporządzenia 651/2014. Zużywane zasoby obejmują wszystkie zużywane zasoby materialne, z wyjątkiem energii, a ograniczenie określa się w drodze pomiaru lub oszacowania zużycia przed wdrożeniem środka pomocy i po jego wdrożeniu, z uwzględnieniem wszelkich korekt w zakresie warunków zewnętrznych mogących wpływać na zużycie zasobów;
  - (ii) zastąpienie pierwotnych surowców lub substratów surowcami lub substratami wtórnymi (ponownie użytymi lub pochodzącymi z odzysku, w tym z recyklingu);
- b) inwestycje w zapobieganiu wytwarzaniu odpadów i ograniczenie ich wytwarzania, przygotowanie do ponownego użycia, dekontaminację i recykling odpadów wytwarzanych przez wnioskodawcę lub inwestycje w przygotowanie do ponownego użycia, dekontaminację i recykling odpadów wytwarzanych przez osoby trzecie, które to odpady w przeciwnym razie zostałyby niewykorzystane, unieszkodliwione lub przetworzone zgodnie ze sposobem przetwarzania, który znajduje się niżej w kolejności priorytetów hierarchii postępowania z odpadami, o której mowa w art. 4 ust. 1 dyrektywy 2008/98/WE, lub w mniej zasobooszczędny sposób, lub prowadziłyby do niższej jakości produktu recyklingu;
- c) inwestycje w zbiórkę, sortowanie, dekontaminację, przetwarzanie wstępne i przetwarzanie innych produktów, materiałów lub substancji wytwarzanych przez wnioskodawcę lub przez osoby trzecie, które w przeciwnym razie zostałyby niewykorzystane lub wykorzystane w mniej zasobooszczędny sposób;

- d) inwestycje w selektywną zbiórkę i sortowanie odpadów w celu ich przygotowania do ponownego użycia lub recyklingu.

Pomoc inwestycyjna na efektywne gospodarowanie zasobami i wspieranie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym nie może zostać udzielona:

- a) na procesy unieszkodliwiania odpadów i odzysku odpadów służące do produkcji energii;
- b) na inwestycje związane z technologiami stanowiącymi już opłacalną, istniejącą praktykę handlową ustaloną w całej Unii;
- c) w przypadku, gdy inwestycja ma na celu zapewnienie przestrzegania przez przedsiębiorcę już przyjętych norm unijnych, nawet jeżeli normy te jeszcze nie obowiązują.

Pomoc nie może stanowić zachęty do wytwarzania odpadów ani do większego wykorzystywania zasobów. Pomoc nie zwalnia przedsiębiorstw wytwarzających odpady z żadnych kosztów ani obowiązków związanych z przetwarzaniem odpadów, za które są one odpowiedzialne na podstawie prawa Unii lub prawa krajowego, w tym na podstawie systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta, ani z kosztów, które należy uznać za normalne koszty przedsiębiorstwa.

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się całkowite lub dodatkowe koszty inwestycji. Dodatkowe koszty inwestycji, o których mowa w zdaniu poprzednim, określa się przez porównanie całkowitych kosztów inwestycji w ramach projektu z kosztami projektu lub działania mniej przyjaznego dla środowiska, stanowiącego jedno z poniższych:

- a) scenariusz alternatywny polegający na porównywalnej inwestycji, która w wiarygodny sposób zostałaby zrealizowana bez pomocy w nowym lub wcześniej istniejącym procesie produkcji i która nie umożliwia osiągnięcia jednakowego poziomu efektywnej gospodarki zasobami;
- b) scenariusz alternatywny, polegający na przetwarzaniu odpadów zgodnie ze sposobem przetwarzania znajdującym się niżej w kolejności priorytetów hierarchii postępowania z odpadami, o której mowa w art. 4 ust. 1 dyrektywy 2008/98/WE, lub przetwarzanie odpadów, innych produktów, materiałów lub substancji w mniej zasobooszczędny sposób;
- c) scenariusz alternatywny polegający na porównywalnej inwestycji w tradycyjny proces produkcji z wykorzystaniem surowca pierwotnego lub wsadu, jeżeli otrzymany produkt wtórny (ponownie użyty lub pochodzący z odzysku) można uznać za technicznie i ekonomicznie wymienny z produktem pierwotnym.

We wszystkich sytuacjach wymienionych w lit. a) i c), scenariusz alternatywny musi stanowić inwestycję o porównywalnej zdolności produkcyjnej i porównywalnym cyklu życia, zgodną z już obowiązującymi normami unijnymi. Scenariusz alternatywny musi być wiarygodny w kontekście wymogów prawnych, warunków rynkowych i bodźców.

Kosztami kwalifikowalnymi są całkowite koszty inwestycji w przypadku, gdy inwestycja polega na instalacji dodatkowych części w już istniejącym zakładzie, dla którego nie istnieje inwestycja równoważna mniej przyjazna dla środowiska, lub wnioskodawca może wykazać, że w przypadku braku pomocy inwestycja nie zostałaby zrealizowana.

Intensywność pomocy nie może przekraczać 55 % kosztów kwalifikowalnych.

Intensywność pomocy można zwiększyć o 20 punktów procentowych w przypadku pomocy przyznawanej małym przedsiębiorstwom i o 10 punktów procentowych w przypadku pomocy przyznawanej średnim przedsiębiorstwom.

Za koszty inwestycji uznaje się koszty nabycia: środków trwałych innych niż nieruchomości, wartości niematerialnych i prawnych lub robót i materiałów budowlanych.

5. Tabela nr 1. Intensywności wsparcia dla regionalnej pomocy inwestycyjnej

Województwa (regiony)	Przedsiębiorstwa	
	Małe	Średnie
lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie; region mazowiecki regionalny (podregion siedlecki)	70%	60%
region mazowiecki regionalny (podregiony: ciechanowski, ostrołęcki, płocki, radomski, żyrardowski)	60%	50%